

Operativt mål 15 - Plastprodukter med otillåtna naturmaterial

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Ta del av stödmaterial till operativt mål 15 - kontroll av plastprodukter med otillåtna naturmaterial. Stödet innehåller information och frågor som är bra att ställa vid kontroll av att målet är uppfyllt.

Om målet

Operativt mål 15 – Kontroll av plastprodukter med otillåtna naturmaterial – NKP-webben

Rapportering av målet

Målet ska rapporteras enligt anvisningarna till myndighetsrapporteringen.

Myndighetsrapportering (välj det aktuella året i vänstermenyn)

Det innebär att rapportering av målet ska ske mot rapporteringspunkt P53.

Om kontaktmaterial av plast med otillåtna naturmaterial

Endast sådana ämnen som är godkända av EU-kommissionen får tillsättas plast avsedd att komma i kontakt med livsmedel. Malen bambu och flera andra naturmaterial som sådana är inte godkända att tillsättas sådan plast. Det har även visat sig att formaldehyd och/eller melamin kan migrera från den här typen av produkter till livsmedel i halter som kan vara hälsofarliga.

Vad ska kontrolleras

I operativt mål 15 är det tänkt att kontrollen främst ska ske hos verksamheter tidigt i kedjan, som:

- importörer som tar in dessa produkter till EU
- producenter som tillverkar eller förädlar sådana produkter eller
- grossister som säljer vidare dessa produkter till andra företag

Kontroll ska göras av kontaktmaterial av plast som innehåller bambu eller andra naturmaterial.

Förberedelse och utförande

Vi rekommenderar att du börjar med att gå igenom lagstiftningen och den information som finns länkad under rubriken "Mer stöd" nedan.

Den övergripande lagstiftningen om kontaktmaterial är förordning (EG) nr 1935/2004. Alla material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel omfattas av denna förordning. Förordningen säger att materialet under avsedda användningsförhållanden inte får överföra ämnen till livsmedlet i sådana mängder att det utgör en risk för människors hälsa, medför en oacceptabel förändring i livsmedlets sammansättning eller medför en försämring av livsmedlets smak- och luktegenskaper.

Det finns också specifik lagstiftning för material och produkter av plast avsedda att komma i kontakt med livsmedel - förordning (EU) nr 10/2011. I bilaga I till denna finns en unionsförteckning över ämnen som är godkända att användas i plast. Endast ämnen som ingår i denna unionsförteckning får användas avsiktligt vid tillverkning av plast som ska ingå i material och produkter av plast. Se artikel 5 i förordning (EU) nr 10/2011.

Frågor som kan vara till hjälp

Här följer exempel på frågor som är bra att ställa i samband med kontrollen av operativt mål 15:

1. Saluför verksamheten kontaktmaterial där bambu eller andra naturmaterial ingår?

Kontrollera om verksamheten säljer eller skänker produkter som innehåller bambu eller andra naturmaterial.

Tips för att hitta dessa produkter:

- De påminner ofta till utseende och funktion om kontaktmaterial av melamin.
- De märks/marknadsförs ibland med att innehålla 100 % bambu eller andra naturmaterial.
- De marknadsförs ibland även som hållbara, återvinningsbara, naturliga, biologiskt nedbrytbara, ekologiska eller miljövänliga.

2. Består produkten också av någon typ av plastmaterial?

I vissa fall framgår det inte tydligt att produkten består av plast. Även om dessa produkter marknadsförs som att de till exempel består av 100 % bambu eller andra naturmaterial innehåller de ofta plast för att produkten ska kunna hållas ihop.

Kontroll kan göras av medföljande information om materialet. Vid osäkerhet om produkten består av plast eller inte kan kontrollmyndigheten i tidigare led kontaktas.

3. Finns naturmaterialet som använts upptaget i unionsförteckningen i bilaga I till förordning (EU) nr 10/2011?

Sök i unionsförteckningen (bilaga I till plastförordningen) om det aktuella naturmaterialet som är tillsatt plastprodukten finns med där. I vissa fall kan ämnen ur naturmaterialet ha extraherats ut innan de tillsätts. Om så är fallet, gör en sökning på det ämnet.

4. Finns det ämne som har tillsatts plastprodukten med i unionsförteckningen?

Om du i unionsförteckningen hittar det ämne som har tillsatts plastprodukten, titta då på hur ämnet får användas (kolumn 5 och 6) samt om det uppfyller eventuella begränsningar och specifikationer (kolumn 10).

Hur gör jag om avvikelser konstateras

Om en avvikelse konstateras behöver företaget informeras om att ämnet inte är godkänt att användas i plastprodukter och att produkten inte får släppas ut på marknaden. Vid behov kan ett beslut om saluförbud behöva utfärdas. För att minska risken att fler otillåtna plastprodukter kommer ut på marknaden är det värdefullt om det berörda företaget har kontakt och dialog med de företag de levererat till eller köpt otillåtna plastprodukter från.

För att informera andra berörda kontrollmyndigheter kan ett RASFF-meddelande behöva upprättas. Kontakta RASFF-gruppen för att ta reda på om det redan finns ett befintligt RASFF-meddelande för den aktuella produkten. Om så är fallet, gör en follow up i det RASFF-meddelandet för den aktuella leveransen till den verksamheten som du har kontrollerat.

Mer stöd

Frågor och svar om bambu och plast i tallrikar och muggar
EU-kommissionens webbplats
EU action on melamine-bamboo under the Food Fraud Network
Frågor och svar från EU-kommissionen
Kontaktmaterial – Livsmedelsverkets webbplats

